

Sygn. akt I Ns 949/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy w Wieluniu I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Ewelina Puchalska

Protokolant: sekr. D. S.

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2016 roku w Wieluniu

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. w L. Oddział (...)

z udziałem uczestnika postępowania Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) Sp. z o.o. w K.

o stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie

postanawia:

1. stwierdzić, iż wnioskodawca (...) S.A. w L. nabył przez zasiedzenie z dniem 08 stycznia 2011 roku służebność przesyłu obciążającą nieruchomości położoną w K. oznaczoną numerem działki (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Wieluniu prowadzona jest księga wieczysta Kw (...), polegającą na prawie dostępu do zlokalizowanej na tej nieruchomości infrastruktury przesyłowej w postaci słupowej stacji transformatorowej 15/0,4 kV oraz napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV relacji D.-W., korzystania z tej infrastruktury poprzez bieżącą eksploatację, dokonywania kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwania awarii, wymiany urządzeń posadowionych na nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania infrastruktury przesyłowej wraz z prawem do wycinki roślinności w pasie zajmowanym przez infrastrukturę przesyłową oraz prawem wejścia i wjazdu na nieruchomość obciążoną odpowiednim sprzętem, w granicach określonych punktami 1-2-3-4-5-1 oraz d1-d2-d3-d4-d5-d6-d7-d8-d9-d10-d11-d12-d1 wskazanymi na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego geodetę P. M. (1), stanowiącej integralną część niniejszego postanowienia (k. 99 akt sprawy),

2. zasądzić od uczestnika postępowania Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) Sp. z o.o. w K. na rzecz wnioskodawcy (...) S.A. w L. Oddział (...) kwotę 1 922,04 zł (dwa tysiące sześćdziesiąt pięć złotych 92/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

3. zwrócić wnioskodawcy (...) S.A. w L. Oddział (...)

z konta sum na zlecenie Sądu Rejonowego w Wieluniu kwotę 774,96 zł (siedemset siedemdziesiąt cztery złote 96/100) tytułem niewykorzystanej części zaliczki.

Sygn. akt I Ns 949/16

UZASADNIENIE

(...) S.A. w L. Oddział (...) wystąpił o stwierdzenie nabycia z dniem 05 grudnia 2010 r., ewentualnie z dniem 07 stycznia 2011 r. służebności przesyłu obciążającej nieruchomości położoną w K., oznaczoną numerem działki (...).

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) Sp. z o.o. wniósł o oddalenie wniosku.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość należąca do uczestnika postępowania położona w K., oznaczona numerem działki (...) do 2012 r. stanowiła własność Skarbu Państwa, a prawo użytkowania wieczystego tej nieruchomości przysługiwało uczestnikowi postępowania. Decyzją z dnia 17 września 2012 r. Starosta (...) dokonał przekształcenia przysługującego dotychczas uczestnikowi prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. (bezsporne)

Na początku lat 70-tych na przedmiotowej nieruchomości przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...) w W. dokonało inwestycji w postaci budowy urządzeń przesyłowych energii elektrycznej tj. słupowej stacji transformatorowej 15/0,4 kV ((...) 20/250, nr eksploatacyjny 7- (...) K. (...) oraz odcinka napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia (SN) 15 kV relacji D.-W.. (dowód: protokół odbioru technicznego k. 36)

W 1992 r. na skutek przekształceń własnościowych przedsiębiorstw państwowych urządzenia zlokalizowane na przedmiotowej nieruchomości przejęte zostały na majątek Zakładu (...), będącego poprzednikiem prawnym wnioskodawcy. Do chwili obecnej urządzenia są eksploatowane i odbywa się nimi przesył energii. (...) urządzeń dokonują pracownicy Rejonu Energetycznego w W.. (dowód: zeznania świadków K. M. min. 00:03-00:11 i B. K. min. 00:11:57-00:17 płyta k. 77)

Poprzednikiem prawnym wnioskodawcy w zakresie własności urządzeń przesyłowych było Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady (...), które na podstawie zarządzenia nr 16 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12 sierpnia 1975 roku w sprawie dostosowania terenowej organizacji energetyki do podziału administracyjnego państwa otrzymało nazwę Zakład (...)

w Ł. i wchodziło w skład Zakładów (...)

w W.. W wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Centralny O. Energetyczny w W. zarządzeniem nr 14/ (...)/89 z dnia 16 stycznia 1989 roku Ministra Przemysłu z dniem 01 stycznia 1989 roku utworzone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...)

w Ł., a to z kolei, zarządzeniem nr 182/O./93 z dnia 09 lipca 1993 r. Ministra Przemysłu i Handlu, przekształcone zostało w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa Zakład (...) Spółka Akcyjna w Ł.. W dniu 15 grudnia 2008 roku Zakład (...) Spółka Akcyjna w Ł. zmienił nazwę na (...) Spółka Akcyjna w Ł., a od 01 września 2010 r. stał się oddziałem spółki (...) S.A. w Ł. i uzyskał nazwę (...) S.A. w Ł. Oddział (...) w Ł.. (dowód: zarządzenie nr 4 k. 20, zarządzenie nr 16 k. 21, zarządzenie nr 14/ (...)/89 k. 25, akt notarialny przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną k. 27-33, postanowienia sądu rejestrowego k. 34-35, odpis z KRS wnioskodawcy k. 8-10)

W 2011 r. uczestnik postępowania wystąpił do wnioskodawcy o usunięcie urządzeń przesyłowych, zapłatę odszkodowania za bezumowne korzystanie

z nieruchomości, ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem. Wnioskodawca odmówił zaspokojeniu roszczeń uczestnika, powołując się na zasiedzenie służebności przesyłu. (bezsporne)

Szerokość pasa eksploatacyjnego koniecznego do korzystania przez wnioskodawcę z urządzeń przesyłowych na nieruchomości uczestnika wynosi 8,80 m

i obejmuje powierzchnię 90 m². Pas dostępu do tych urządzeń na nieruchomości uczestnika tworzy drogę o szerokości 4 m i obejmuje powierzchnię 306 m². (dowód: pisemna opinia biegłego sądowego geodety P. M. k. 97 -99)

Ustaień faktycznych w niniejszej sprawie Sąd dokonał na podstawie dokumentów przedstawionych przez zainteresowanych oraz urzędowych, których prawdziwości wzajemnie nie kwestionowano, a także zeznań świadków K. M. i B. K., którym Sąd w całości dał wiarę. Zeznania świadków korespondowały z twierdzeniami oraz dokumentami przedstawionymi przez wnioskodawcę i stanowiły ich uzupełnienie.

Opinię biegłego sądowego geodety Sąd w całości podziela, uznając ją za wiarygodną i w pełni wyczerpującą.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Służebność przesyłu w świetle art. 305¹ k.c. , polega na obciążeniu nieruchomości na rzecz przedsiębiorcy zajmującego się np. przesyłem energii elektrycznej, którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej zgodnie przeznaczeniem tych urządzeń.

Powszechnie przyjmuje się, że służebność przesyłu może zostać nabyta przez przedsiębiorcę przesyłowego w drodze zasiedzenia, co wymaga korzystania przez niego z urządzeń przesyłowych na cudzej nieruchomości. Jest to typowe posiadanie służebności, do którego odnosi się przepis art. 352 § 1 k.c. Jeżeli więc polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia (a takimi niewątpliwie są linie energetyczne), może zostać nabyta przez zasiedzenie, co wynika z art. 292 k.c. stosowanego odpowiednio do służebności przesyłu poprzez art. 305⁴ k.c.

Z okoliczności faktycznych sprawy wynika, iż w dniu 14 grudnia 1971 r. Zakłady (...) dokonały odbioru urządzeń przesyłowych na przedmiotowej nieruchomości – inwestycji Zakładu (...)

w W.. Bezsporne pozostaje też, iż w tym czasie nieruchomością stanowiła własność Skarbu Państwa. W przypadku zaś pobudowanych urządzeń przesyłowych, zgodnie z zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 24 sierpnia 1964 r.

w sprawie zasad przyłączania do wspólnej sieci urządzeń do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania, rozdzielania i odbioru energii elektrycznej i ciepłej oraz paliw gazowych (M.P. nr 64, poz. 286 ze zm.) wszelkie urządzenia elektroenergetyczne stanowiły własność Skarbu Państwa, niezależnie czyim kosztem zostały wykonane, zgodnie z zasadą jednolitej własności państwowej (§18 ust. 1 zarządzenia).

Przekształcenia własnościowe przedsiębiorstw państwowych pod koniec lat 80-tych, w tym przedsiębiorstw energetycznych powodowały, iż przedsiębiorstwa te stawały się odrębnymi od Skarbu Państwa podmiotami oraz właścicielami majątków będących w ich zarządach, w tym urządzeń przesyłowych. W przypadku poprzednika prawnego wnioskodawcy zarządzeniem Ministra Przemysłu nr 14/ORG/89 z dnia 16 stycznia 1989 r. doszło do utworzenia przedsiębiorstwa państwowego o nazwie Zakład (...) w Ł., któremu przydzielono składniki mienia powstałego z podziału przedsiębiorstwa (...) w W.. Nie stanowiło to jednak uwłaszczenia przedsiębiorstwa państwowego, gdyż art. 128 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 01 lutego 1989 r. nie przekształcił ex lege stosunków własnościowych państwowych osób prawnych, w odniesieniu do tych składników majątkowych, które w tym dniu były w zarządzie (dyspozycji) tych osób prawnych. Uczyniły to dopiero przepisy regulujące strukturę majątkową państwowych osób prawnych lub przepisy odnoszące się do pewnych rodzajów rzeczy.

W odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych uczynił to art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U.

z 1991 r., nr 2 poz. 6), w którym skreślono przepis, iż "przedsiębiorstwo państwowe wykonuje wszelkie uprawnienia w stosunku do mienia ogólnonarodowego będącego

w jego dyspozycji, z wyjątkiem uprawnień wyłączonych przepisami ustawowymi",

a jednocześnie wprowadzono przepis, że "przedsiębiorstwo, gospodarując wydzielonym mu i nabytym mieniem, zapewnia jego ochronę". Zmiana ta weszła

w życie w dniu 07 stycznia 1991 r. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18.06.1991 r., III CZP 38/91, Legalis nr 27374).

Przyjąć zatem należy, iż najpóźniej z dniem 07 stycznia 1991 r. rozpoczął się dla przedsiębiorstwa przesyłowego, jakim w odniesieniu do nieruchomości będącej przedmiotem niniejszej sprawy był Zakład (...) w Ł., początek biegu zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu. Stwierdzić przy tym należy, iż w zakresie posiadania przedmiotowej nieruchomości tenże zakład energetyczny był w dobrej wierze usprawiedliwionej przekonaniem, że prawo do korzystania z nieruchomości w zakresie służebności gruntowej, odpowiadającej swej

treścią służebności przesyłu, wykonuje legalnie, gdyż budowa urządzeń przesyłowych i ich dotychczasowa eksploatacja odbyły się na gruncie stanowiącym własność państwową przez inwestora, jakim było państwowe przedsiębiorstwo (...) w W., a odbiorcą były państwowe Zakłady (...). Wszystko to zatem odpowiadało obowiązującej wówczas zasady jednolitej własności państwowej. Dodać przy tym należy, iż oceny dobrej wiary posiadacza jakim stało się przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł. dokonywać należy według stanu z chwili uzyskania posiadania. Późniejsze zmiany świadomości posiadacza pozostają bez wpływu na tę ocenę. W polskim prawie obowiązuje zasada mala fides superveniens non nocet (por. Komentarze do art. 172 k.c. pod red. K. Osjady, K. Pietrzykowskiego, E. Gniewka, Legalis).

Dodać należy również, iż uczestnik postępowania nie wykazał, by do 2011 r. w sposób wyraźny sprzeciwiał się korzystaniu z urządzeń przesyłowych przez poprzednika wnioskodawcy, co mogło by wpłynąć na przerwanie biegu zasiedzenia.

Stan nieprzerwanego korzystania przez wnioskodawcę, będącego następcą prawnym Zakładu (...) w Ł., z urządzeń znajdujących się na przedmiotowej nieruchomości trwa do chwili obecnej. Tym samym spełniona jest przesłanka z art. 292 k.c. dotycząca korzystania z trwałego i widocznego urządzenia. Zasiedzenie z kolei, w świetle art. 172 k.c., uzależnione jest od spełnienia dwóch podstawowych przesłanek: władania nieruchomością jako posiadacz samoistny oraz upływu ustawowego terminu zasiedzenia. Dobra lub zła wiara posiadacza nie stanowi przesłanki uzyskania własności, a wpływa jedynie na długość terminu zasiedzenia.

Wnioskodawca wykazał swoje następstwo prawne po poprzedniku, który jako przedsiębiorstwo państwowe objął w korzystanie nieruchomość należącą do uczestnika oraz to, że urządzenia znajdujące się na tej nieruchomości stały się składnikiem przedsiębiorstwa uczestnika postępowania, nabytym na skutek kolejnych przekształceń majątkowych.

Przyjmując zatem, jako początek biegu zasiedzenia datę 07 stycznia 1991 r., doliczając następnie 20-letni okres posiadania, stwierdzić należy, że do ziszczenia przesłanek przewidzianych w art. 172 k.c. w zw. z art. 176 § 1 k.c. oraz art. 305⁴ k.c. doszło w dniu 08 stycznia 2011 r. (...) S.A. w L. zatem nabył przez zasiedzenie z dniem 08 stycznia 2011 r. służebność przesyłu obciążającą nieruchomość położoną w K. oznaczoną numerem działki (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Wieluniu prowadzona jest księga wieczysta Kw (...), polegającą na prawie dostępu do zlokalizowanej na tej nieruchomości infrastruktury przesyłowej w postaci słupowej stacji transformatorowej 15/0,4 kV oraz napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV relacji D.-W., korzystania z tej infrastruktury poprzez bieżącą eksploatację, dokonywania kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwania awarii, wymiany urządzeń posadowionych na nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym dla zapewnienia prawidłowego i niezakłóconego działania infrastruktury przesyłowej wraz z prawem do wycinki roślinności w pasie zajmowanym przez infrastrukturę przesyłową oraz prawem wejścia i wjazdu na nieruchomość obciążoną odpowiednim sprzętem, w granicach określonych punktami 1-2-3-4-5-1 oraz d1-d2-d3-d4-d5-d6-d7-d8-d9-d10-d11-d12-d1 wskazanymi na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego geodetę P. M. (1), stanowiącej integralną część niniejszego postanowienia (k. 99 akt sprawy),

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. i obciążono uczestnika kosztami niniejszej sprawy w całości.